

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

ŠKOLA V POHODĚ

**Základní škola a Mateřská škola Telnice,
okres Brno – venkov, příspěvková organizace**

1. Identifikační údaje

Předkladatel:

Základní škola: **Základní škola a Mateřská škola Telnice, okres Brno – venkov, p.o.**
Ulice, č.p., č.o.: **Masarykovo náměstí 4**
PSČ, město: **664 59 Telnice**
Jméno ředitele: **Mgr. Petr Gabrhel**
Kontakty: **skola@zstelnice.cz; tel. 544 224 360**
IČO: **75022621**
REDIZO: **600110672**

Zřizovatel školy:

Název: **Obec Telnice**
Adresa: **Růžová 234, 664 59 Telnice**
Kontakty: **obec@telnice.cz; tel. 544 224 410**

Verze č. 4 úpravy provedeny – srpen 2024
Platnost od 1. 9. 2024
č. j.: 154/2012

ZAKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA TELNICE
Masarykovo nám. 4. 664 59 Telnice
Okres Brno-venkov, příspěvková organizace
Tel 544 224 360, IČO: 75022621

.....
Podpis ředitele, razítko

2. Charakteristika zařízení

Školní družina je důležitým výchovným partnerem rodiny a školy. Plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí, pomáhá dětem překonávat jejich handicap. Má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů, rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence. Náš program usiluje o vytváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu, najde své místo ve zdravé sociální skupině. Cílem je připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi a postoji.

V současné době je školní družina provozována v budově základní školy. Škola je umístěna v původní budově z roku 1889 uprostřed obce, bohužel v bezprostřední blízkosti silnice 2. třídy, která je velmi frekventovaná, pro děti nebezpečná a hluk ovlivňuje často i výuku a program ve školní družině. Střed obce je pro všechny žáky dostupný.

Naše škola je základní školou s 1. stupněm, v současné době s 1. – 5. ročníkem v samostatných třídách. Kapacita školy je 100 žáků (Po dobu platnosti Lex Ukrajina a jeho novel 120 žáků). Kapacita školní družiny je 50 žáků (Po dobu platnosti Lex Ukrajina a jeho novel 60 žáků) ve dvou odděleních.

V budově je pět prostorných a prosvětlených tříd s interaktivními tabulemi, počítačová učebna s 23 PC a dataprojektorem, ředitelna se sborovnou, 2 kabinety a dvě šatny pro žáky i zaměstnance školy. V době provozu školní družiny je využíván také školní dvůr a hřiště. Obě oddělení školní družiny sdílí své prostory se třídami základní školy.

3. Konkrétní cíle vzdělávání

- rozvoj osobnosti dítěte - jeho poznávací a sociální způsobilost, mravní a duchovní hodnoty, získávání informací a učení se.
- získání všeobecného vzdělání
- osvojování základů hodnot společnosti, utváření vědomí národní a státní příslušnosti respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí
- získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně

4. Délka a časový plán

Vzdělávání ve ŠD je sestaveno na dobu jednoho vzdělávacího cyklu – pro žáky I. stupně základní školy, přičemž je jeho obsah pro 2 věkové skupiny dětí. Věková hranice není pevně stanovena a důsledně dodržována. Vzhledem k proměnlivosti provozních podmínek v jednotlivých školních rocích je časový plán stanoven pouze rámcově.

1. tématický okruh: MÍSTO, KDE ŽIJEME

Průběžné každodenní působení vychovatelky vztahující se k danému tématu	Aktivity vychovatelky dle týdenní skladby zaměstnání	Příležitostné akce, projekty či aktivity určeny širší veřejnosti vztahující se k tématu
Bezpečná cesta do školy a ze školy Vandalismus Vytváření kladného vztahu k materiálnímu vybavení rodiny, školy, obce Péče o pořádek ve svém okolí, ve své družinové třídě	Místo bydliště - adresa, telefon Prostory ve škole, orientace ve škole, v družině, družinový režim a řád Okolí školy - dopravní značky, důležité budovy, ulice Obec – služby v obci, knihovna, zdravotnické zařízení, hasiči, výrobní pracoviště, obecní úřad, pošta, obchody, dopravní prostředky Dopravní výchova - základní dopravní předpisy pro chodce a cyklisty, dopravní prostředky, pohyb po komunikacích - chodec, cyklista, nebezpečná místa v obci Krajina v okolí obce (okolní vesnice, objekty)	Výlety do zajímavých lokalit v obci a jejím blízkém okolí Žáci poznávají Telnici – projekt s cílem seznamovat žáky s řemesly a povoláními, které mohou nalézt v Telnici a blízkém okolí.

2. tématický okruh: LIDÉ KOLEM NÁS

Průběžné každodenní působení vychovatelky vztahující se k danému tématu	Aktivity vychovatelky dle týdenní skladby zaměstnání	Příležitostné akce, projekty či aktivity určeny širší veřejnosti vztahující se k tématu
<p>Pozdravení (při příchodu, při odchodu)</p> <p>Poděkování</p> <p>Upevňování a dodržování pravidel slušného chování</p> <p>Úrovnávání každodenních konfliktů mezi dětmi</p> <p>Zodpovědnost za své chování (omluvy, přiznání chyby)</p> <p>Předcházení šikaně</p> <p>Kamarádské chování mezi spolužáky</p> <p>Úcta ke starším</p>	<p>Zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi (tolerance, empatie, vzájemná úcta)</p> <p>Základy společenského chování - pozdravení, seznamování, podání ruky, kultivace komunikace slovní i mimoslovní</p> <p>Sdělování poznatků, schopnost naslouchat, tolerance ve skupině</p> <p>Vytváření kladného vztahu ke spolužákům</p> <p>Hodnocení kladů ze strany vychovatelky i dětí (např. při výtvarných pracích)</p> <p>Vztahy mezi spolužáky, v rodině, mezi dětmi a dospělými</p> <p>Lidé odlišné barvy pleti, cizinci, lidé mluvící různými jazyky</p> <p>Povolání a pracovní činnosti lidí</p> <p>Rodina - členové rodiny, významné události, zážitky</p> <p>Vztah ke starým lidem</p>	<p>Vystoupení pro rodiče a občany obce (Rozsvícení vánočního stromu, vystoupení ke Dni matek, vystoupení na školním plese) - ve spolupráci s třídními učiteli</p>

3. tématický okruh: LIDÉ A ČAS

Průběžné každodenní působení vychovatelky vztahující se k danému tématu	Aktivity vychovatelky dle týdenní skladby zaměstnání	Příležitostné akce, projekty či aktivity určeny širší veřejnosti vztahující se k tématu
<p>Zavedení družinového kalendáře</p> <p>Dodržování režimu dne</p>	<p>Časové vymezení (hodina, den, týden, měsíc, rok, roční období)</p> <p>Měření času - hodiny, kalendář (státní svátky, významné dny)</p> <p>Režim dne v rodině, třídě, režim dne žáka (rozvržení činností - odpočinek – práce)</p> <p>Trávení volného času</p> <p>Sestavení režimu dne ve ŠD - jeho dodržování</p> <p>Lidové zvyky</p> <p>Vývoj člověka, alba, fotografie</p> <p>Vývoj v přírodě zvířata (mláďata), rostliny (semínko, klíčení, květ..) vysévání rostlin – pozorování</p> <p>Úcta ke stáří</p> <p>Sluneční soustava</p>	<p>Vycházka k autobusové zastávce</p> <p>Vycházka po hraničkách</p> <p>Zvyky – Vánoce, Velikonoce, hody</p> <p>Výsev a starost o rostlinky</p> <p>„Akce Stromy“ - návštěva</p>

4. tématický okruh: ROZMANITOST PŘÍRODY

Průběžné každodenní působení vychovatelky vztahující se k danému tématu	Aktivity vychovatelky dle týdenní skladby zaměstnání	Příležitostné akce, projekty či aktivity určeny širší veřejnosti vztahující se k tématu
<p>Kalendář přírody - zaznamenávání ročního období, měsíce, dne, počasí</p> <p>Péče o květiny</p>	<p>Podzim znaky podzimu podzimní práce na poli, na zahrádce sklizeň úrody, podzimní plody poznávání stromů podle listů, jehličí, herbář listů, koláže příprava zvířat na zimu zvířata volně žijící v přírodě, nemocná zvířata</p> <p>Zima pomoc volně žijícím zvířatům chov domácích zvířat stopy ve sněhu využití sněhu - stavby ze sněhu ochrana přírody, chování v přírodě</p> <p>Jaro jarní květiny, poznávání květin, herbář vysazování sazenic, setí osiva, přesazování květin mláďata zvířat exotická zvířata, rostliny jarní práce na poli, na zahrádce</p> <p>Léto využívání atlasů rostlin, encyklopedií enviromentální výchova, třídění odpadu</p>	<p>Výstava výrobků z přírodnin, draků</p> <p>Výlet do přírody – pozorování změn v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p> <p>Vycházky do okolí školy (zahrádky)</p> <p>Voda – led – tání</p> <p>Pozorování listů – sběr, lisování</p> <p>Voda – sůl</p> <p>Pozorování růstu třešní</p> <p>Výroba krmítek pro ptáky</p> <p>Návštěva ekologického centra – spolupráce s třídními učiteli</p>

5. tématický okruh: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Průběžné každodenní působení vychovatelky vztahující se k danému tématu	Aktivity vychovatelky dle týdenní skladby zaměstnání	Příležitostné akce, projekty či aktivity určeny širší veřejnosti vztahující se k tématu
Dodržování hygienických návyků	Chování při mimořádných událostech	Škola v přírodě – letní, zimní varianta
Duševní a tělesná hygiena	Dodržování hygienických návyků	Závod v papírových vlašťovkách
Psychohygiena po obědě	Návykové látky - protidrogová prevence	Drakiáda
Prevence úrazů při všech aktivitách	Životospráva (ovoce, zelenina, zdravá výživa)	Turnaj v pétanque
Zařazování krátkých pohybových aktivit mezi ostatní činnosti	Zdravý životní styl	Školní liga miniházené
	Předcházení nemocem (prevence, otužování, vhodné oblékání, vitamíny)	Turnaj v deskových hrách
	Nemoci, užívání léků, zneužívání léků	
	Pohybové aktivity, sport	
	První pomoc, ošetření drobných poranění	
	Základní znalosti o lidském těle	
	Zdravotnická zařízení	
	Dodržování bezpečnostních zásad při všech aktivitách	

5 - 6: Formy a obsah vzdělávání

Činnost školní družiny by měla ústít získáváním určitých kompetencí.

1. **Kompetence k učení:**

učí se s chutí, započatou práci dokončí, umí zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpověď, všímá si souvislosti mezi jevy, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učením.

2. **Kompetence k řešení problémů:**

všímá si dění i problémů a tyto mu jsou motivací k řešení dalších problémů a situací, při řešení situací užívá logických, matematických i empirických postupů, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně vymýšlí nová řešení. Započaté činnosti dokončuje.

3. **Komunikativní kompetence:**

ovládá řeč, vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky. Komunikace je kultivovaná.

4. **Sociální a interpersonální kompetence:**

samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpoznává vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5. **Činnostní a občanské kompetence:**

učí se plánovat organizovat, řídit a hodnotit, odhaluje rizika svých nápadů, k úkolům povinnostem přistupuje odpovědně, uvědomuje si svá práva i práva druhých, dbá na své osobní zdraví i druhých, chová se odpovědně ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské).

6. **Kompetence k trávení volného času:**

orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech, umí říci „ne“ nevhodným nabídkám na využití volného času.

Činnosti v ŠD jsou pravidelné, příležitostné akce a nabídka spontánních aktivit. ŠD umožňuje odpočinkové a rekreační činnosti, zájmové činnosti a přípravu na vyučování. Odpočinkové, rekreační, zájmové a veřejně prospěšné činnosti tvoří součást náplně volného času a platí pro ně princip dobrovolnosti. Sebeobslužné činnosti a příprava na vyučování mají charakter povinnosti.

Odpočinkové činnosti jsou psychicky i fyzicky nenáročné, slouží k odstranění únavy. Do režimu dne se zařazují nejčastěji po obědě, ale podle potřeby i kdykoli během dne. Podle situace mohou mít charakter klidu na zíněnce, klidného pohybu, např. procházky, volných rozhovorů, popovídání. Vhodné jsou též drobné individuální zájmové aktivity. Dobré uplatnění nacházejí i specifické relaxační techniky, které ve spojení s autogenním tréninkem nejen přinášejí rychlé a efektivní odstranění únavy, nýbrž mají i psychoterapeutický význam.

Rekreační činnosti slouží také k odreagování a odstranění únavy z vyučování, obsahují však pohybově náročnější aktivity tělovýchovného, sportovního, turistického zaměření nebo manuální práce. Pokud je to možné, měly by se provádět venku. Pravidelné zařazování rekreačních činností je jedním z požadavků zdravého duševního i tělesného vývoje dětí.

Zájmové činnosti uspokojují a rozvíjejí zájmy dětí. Mezi základní oblasti lze zahrnout zájmové činnosti společenskovední, přírodovědné, pracovní-technické, tělovýchovné, sportovní, estetické.

Sebeobslužné činnosti se zaměřují na vedení dětí k samostatnosti v péči o vlastní osobu a osobní majetek. Jejich podstata spočívá v pěstování návyků osobní hygieny, účelného a vkusného oblékání, návyků péče o pořádek a čistotu prostředí a návyků při jednání s lidmi.

Přípravou na vyučování se rozumí okruh činnosti, které souvisejí s plněním školních povinností. Kromě vypracování písemných i jiných zadaných úkolů patří do této oblasti i rozšiřování a prohlubování poznatků z vyučování, jejich konkretizace a praktické využití. Způsoby práce by měly být pokud možno odlišné od vyučování a zajímavé. Aktivizující vliv má použití didaktických her. Příprava na vyučování souvisí se zájmovými činnostmi, při kterých mají děti možnost praktické aplikace vědomostí i jejich rozšiřování a prohlubování.

ŠVP školní družiny vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a to z oblastí Člověk a jeho svět pro 1.stupeň. Člení se do pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a zdraví

7. Podmínky pro zájmové vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a pro žáky mimořádně nadané

7.1 Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (se zdravotním postižením, se zdravotním znevýhodněním, se sociálním znevýhodněním)

Žákům bude dle stupně jejich postižení a znevýhodnění věnována individuální péče. Vychovatelka školní družiny bude spolupracovat s třídními učiteli a rodiči.

Budeme uplatňovat tato opatření:

- individuální přístup
- zadávání práce odpovídající možnostem znevýhodněných žáků, učení se navzájem, vhodné role při skupinové práci a hodnocení
- budeme posilovat motivaci
- budeme využívat vhodné formy komunikace

7.2 Žáci mimořádně nadaní

ŠD nabídne těmto žákům další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

Budeme uplatňovat tato opatření:

- individuální zadávání složitějších úkolů
- učení se navzájem
- vhodně zvolené role ve skupinové práci
- možnost uplatnění tvůrčích sil – budeme je zapojovat do náročnějších veřejných aktivit / soutěže, vystoupení /

Snahou vychovatelky je vychovávat žáky k rovnému přístupu ke spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším.

8. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

ŠD je určena pro žáky 1. – 5. třídy navštěvující ZŠ Telnice.

8.1 Přihlášení

Rodiče vyplní a odevzdají Přihlášku do školní družiny. V případě, kdy nemohou být zařazeni všichni přihlášení žáci, rozhoduje o zařazení ředitel školy. Do ŠD lze zapsat maximálně 50 žáků (60 žáků – po dobu platnosti zákona Lex Ukrajina a jeho novel), kteří jsou rozděleni po 25 (30) žácích do dvou oddělení. Pro žáky obou oddělení je k dispozici ranní družina.

8.2 Průběh vzdělávání

Třídní učitel předává žáky přihlášené do ŠD osobně ve ŠD. Ze ŠD odcházejí žáci na základě údaje uvedené v evidenční kartě. V případě nenadálých změn informují písemně zákonní zástupci vychovatelky. Dlouhodobé změny se zapisují do formuláře evidenční karty, která je uložena v ředitelně školy.

8.3 Odhlášení

Probíhá písemnou formou vyplněním formuláře Žádost o odhlášení ze školní družiny.

8.4 Vyloučení

Ředitel školy může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud žák soustavně nebo nějakým významným způsobem porušuje kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů.

9. Materiální podmínky školní družiny

Činnost školní družiny je organizována v prostorách dvou tříd. Využívána je počítačová učebna, školní dvůr, přetlaková hala v areálu TJ Sokol Telnice, dětská hřiště v obci a okolní příroda.

Ve třídách je omyvatelná podlahová krytina a koberec. Jsou vybaveny nábytkem, a interaktivní tabulí. Děti mají dostatečné množství her, stavebnic. Nákup vybavení do školní družiny zajišťuje hospodářka školy po dohodě ředitelem a s vychovateli.

Informace pro rodiče jsou vyvěšeny ve vchodu školy. Výzdoba společných prostor je mobilní a podílejí se na ní žáci.

10. Personální podmínky školní družiny

Pedagogické působení zajišťují 2 vychovatelé. Odborné zaměření si prohlubují na akreditovaných kurzech a samostudiem. Činnost školní družiny je v souladu s školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a školním vzdělávacím programem pro zájmové vzdělávání.

11. Ekonomické podmínky školní družiny

Za pobyt žáků ve školní družině je vybírán poplatek v částce 200,- Kč za kalendářní měsíc. Vybavení a provoz ŠD jsou financovány z rozpočtu zřizovatele.

12. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví ve školní družině

Vychovatelé ve školní družině vyhledávají, zjišťují a zhodnocují možná rizika vyplývající z činnosti při různých formách zájmového vzdělávání v různých prostředích a současně přijímají opatření k prevenci rizik. Seznamují žáky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a bezpečnost, což je součástí výchovy ke zdravému životnímu stylu, chápanému jako vyvážený stav tělesné, sociální a duševní pohody. Zajišťují zejména bezpečnost fyzickou, ale také sociální a emocionální.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení školní družiny

- Vhodná struktura režimu žáků v družině, skladba zaměstnání
- Zdravé prostředí užívaných prostorů školní družiny
- Ochrana žáků před úrazy
- Výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů
- Dostupnost prostředků první pomoci, kontakty na lékaře apod.
- Klidné prostředí a příznivé sociální klima
- Respekt k potřebám jedince, věková přiměřenost a motivující hodnocení
- Ochrana žáků před násilím, šikanou

- Vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě školy
- Včasná informovanost žáků a jejich rodičů o činnosti školní družiny a jejím vnitřním životě

13. Zveřejnění školního vzdělávacího programu

ŠVP je zveřejněn na webových stránkách školy a k nahlédnutí u vchodu do ZŠ.

12. Obsah

1. Identifikační údaje.....	2
2. Charakteristika zařízení	3
3. Konkrétní cíle vzdělávání.....	3
4. Délka a časový plán.....	3
1.tématický okruh: MÍSTO, KDE ŽIJEME	4
2.tématický okruh: LIDÉ KOLEM NÁS	4
3.tématický okruh: LIDÉ A ČAS	5
4.tématický okruh: ROZMANITOST PŘÍRODY.....	6
5.tématický okruh: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	7
5-6. Formy a obsah vzdělávání	8
7. Podmínky pro zájmové vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a pro žáky mimořádně nadané	10
7.1 Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (se zdravotním postižením, se zdravotním znevýhodněním, se sociálním znevýhodněním)	10
7.2 Žáci mimořádně nadaní.....	10
8. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání	10
8.1 Přihlášení	10
8.2 Průběh vzdělávání	11
8.3 Odhlášení	11
8.4 Vyloučení	11
9. Materiální podmínky školní družiny	11
10. Personální podmínky školní družiny.....	11
11. Ekonomické podmínky školní družiny	11
12. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví ve školní družině.....	12
13. Zveřejnění školního vzdělávacího programu	12
12. Obsah.....	12

